

#

Předmět: Vybrané problémy ústavního práva

Osnova pro předmět Parlamentní a volební právo

Úvodní přednáška (společná)

Ústavní právo, volby, parlamentarismus a parlament v podmínkách ČR. Pojetí, prameny parlamentního a volebního práva. Základní pojmy - volby, volební právo, volební systém, parlamentní právo, poslanecký mandát. Nové volební předpisy (nové znění zákona o volbách do Parlamentu, zákon o volbách do zastupitelstev krajů, zákon o volbách do zastupitelstev obcí, zákon o volbách do Evropského parlamentu).

Specializovaná výuka ve skupině

1. Charakteristika svobodných a demokratických voleb. Funkce voleb. Druhy voleb. Volební systémy. Pluralita, majorita a poměrné zastoupení. Volební systémy pro parlamentní a obecní volby v ČR.
2. Principy volebního práva a jejich právní vyjádření.
3. Stadia volebního procesu. Organizačně-přípravné stadium voleb. Stadium hlasování. Zjištění výsledků voleb a jejich vyhlášení. Kontrola regulérnosti voleb. Volební stížnost. Náprava nedostatků. Opakování voleb a jejich dodatečné provedení. Ochrana voleb.
4. Poslanecký mandát. Jeho povaha, obsah, způsoby vzniku a zániku.
5. Prameny parlamentního práva v ČR. Právní předpisy, parlamentní usnesení, zvyklosti. Parlament v různých formách vlády. Parlamentní forma vlády a parlamentarismus.
6. Právní status Parlamentu v ČR. Pojem a složky. Název a sídlo. Místo v soustavě státních orgánů. Způsob zřízení a ustavení Parlamentu. Složení. Struktura parlamentů ve světě a v ČR. Unikameralismus, bikameralismus a plurikameralismus. Povaha Senátu a smysl jeho existence. Vnitřní organizace Parlamentu. Řídící a pomocné orgány Parlamentu. Vyšetřovací komise. Organizační pravidla činnosti Parlamentu. Časová pravidla. Princip permanence. Procedurální pravidla. Kquorum, většina, způsob hlasování. Organizace schůzí komor. Zvláštní parlamentní procedury, zejména zákonodárný proces v podmínkách existence Senátu a prezidentského veta.
7. Postavení poslance a senátora. Právní status. Mandát. Ověření volby. Povaha poslaneckého slibu. Práva a povinnosti uvnitř Parlamentu, mimo Parlament. Poslanecká indemnita a imunita. Disciplinární řízení. Politická organizace Parlamentu. Poslanecké kluby.

Literatura a předpisy:

1. Filip, J.: Základní otázky volebního práva v ČSFR. Brno 1992
2. Filip, J.: Ústavní právo. I. díl, Brno 2003 (kap. 3, 4, 8, 9)
3. Filip, J.: Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva. Brno 2001 (kap. 3, 4, 7)
4. Krejčí, O.: Kniha o volbách. Praha 1994
5. Kysela, J.: Právní a institucionální rámce působení Parlamentu v podmínkách členství ČR v Evropské unii. Časopis pro právní vědu a praxi, roč. 2004, č. 2, s. 83-96
6. Kysela, J.: Dvoukomorové systémy. Praha 2004, zejm. s. 413n.

#

#

Právní předpisy budou zadány během výuky. Zejména jde o tyto předpisy:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění ústavních zákonů č. 347/1997 Sb., č. 300/2000 Sb., č. 448/2001 Sb., č. 395/2001 Sb. a č. 515/2002 Sb.
- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (rozpočtová pravidla), ve znění zákonů č. 493/2000 Sb., č. 141/2001 Sb., č. 187/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 302/2001 Sb., č. 202/2002 Sb. a č. 320/2002 Sb.
- zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění zákonů č. 468/1991 Sb., č. 68/1993 Sb., č. 189/1993 Sb., č. 117/1994 Sb., nálezu č. 296/1995 Sb., zákonů č. 322/1996 Sb., č. 340/2000 Sb., nálezu č. 98/2001 Sb., zákonů č. 104/2001 Sb., č. 170/2001 Sb. a č. 151/2002 Sb.
- zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění zákonů č. 212/1996 Sb., č. 243/1999 Sb., č. 204/2000 Sb., nálezu č. 491/2001 Sb., zákonů č. 37/2002 Sb., č. 171/2002 Sb., č. 230/2002 Sb., č. 62/2003 Sb. a č. 418/2004 Sb.
- zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění zákona č. 230/2002 Sb. a č. 309/2002 Sb. (znění od 1.1.2003)
- zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zákonů č. 273/2001 Sb., č. 37/2002 Sb., č. 230/2002 Sb. a č. 309/2002 Sb. (znění od 1.1.2003)
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákonů č. 273/2001 Sb., č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 231/2002 Sb., č. 404/2002 Sb. (znění od 1.1.2003)
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákonů č. 273/2001 Sb., č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 311/2002 Sb., č. 313/2002 Sb., č. 59/2003 Sb. (znění od 1.1.2003)
- zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění zákonů č. 227/2000 Sb., č. 177/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 107/2002 Sb., č. 309/2002 Sb., č. 310/2002 Sb., č. 517/2002 Sb., č. 439/2004 Sb.
- zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění zákonů č. 47/2000 Sb., č. 39/2001 Sb., č. 78/2002 Sb., č. 192/2002 Sb., č. 282/2004 Sb. a č. 359/2004 Sb.
- zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění zákona č. 78/2002 Sb. a č. 172/2004 Sb.
- zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění zákona č. 265/2001 Sb., č. 309/2002 a č. 320/2002 Sb.
- zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákonů č. 331/1993 Sb., č. 236/1995 Sb., č. 77/1998 Sb., č. 18/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 48/2002, č. 202/2002 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 114/2003 Sb., č. 83/2004 Sb. a č. 120/2004 Sb.

#

#

#